

Kennisnotitie

Vernieuwing respiratoire surveillance

Introductie

Sinds de coronapandemie is de surveillance van luchtweginfecties in Nederland veranderd. Met de introductie van het nieuwe respiratoire virus SARS-CoV-2 zijn bestaande surveillancebronnen uitgebreid en zijn er nieuwe bronnen bijgekomen. Vanaf het respiratoire seizoen 2026/2027 worden de gegevens uit de verschillende respiratoire surveillancebronnen nog meer geïntegreerd beoordeeld. Door alle bronnen in samenhang en systematisch te bekijken ontstaat een beter overkoepelend beeld. Hierdoor kunnen verheffingen van luchtweginfecties sneller en nauwkeuriger worden signaleerd.

Voor alle respiratoire surveillancebronnen zijn indicatoren vastgesteld. Daarbij gaat het onder andere om het percentage deelnemers aan Infectieradar met luchtwegklachten, de incidentie van het aantal patiënten dat de huisarts bezoekt met een acute luchtweginfectie en het aantal virusdetecties in de virologische weekstaten. Voor alle indicatoren wordt iedere week bepaald of deze boven een vastgestelde drempelwaarde liggen en of er sprake is van een significante groei. De vernieuwing van de surveillance is gebaseerd op de methode 'AEDSEO'.¹ Deze methode is ontwikkeld door het Statens Serum Institut en wordt gebruikt in de respiratoire surveillance in Denemarken. Dit document beschrijft kort de methode en de drempelwaarden voor de verschillende indicatoren.

De AEDSEO-methode

AEDSEO staat voor Automated and Early Detection of Seasonal Epidemic Onset and Burden Levels. Het is een epidemiologische en statistische surveillancemethode. Die wordt ingezet om de start en ernst van seizoensgolven van respiratoire infecties te signaleren.

Er zijn intensiteitsniveaus vastgesteld voor de verschillende indicatoren. Het gaat om syndroomindicatoren (het aantal mensen met klachten van een luchtweginfectie) en virologische indicatoren voor influenzavirus, coronavirus SARS-CoV-2 en RS-virus.

De drempelwaarde voor de overgang van niveau heel laag naar laag is vastgesteld na een gezamenlijke beoordeling van experts. Als uitgangspunt is gekozen om een drempel vast te stellen net na het begin van een periode van aanhoudende groei gebaseerd op gegevens van voorgaande seizoenen. Bij indicatoren met veel schommelingen zijn kortdurende/tijdelijke stijgingen niet meegenomen.

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 088 689 89 89

Auteurs:

A.B. van Gageldonk-Lafeber
M. van Beusekom
M. Hartwig
A.C. Teirlinck
I.K. Veldhuijzen

Centrum:

EPI

Contact:

EPI-RES-Surveillance@rivm.nl

Kenmerk:

KN-2026-0091

DOI:

10.21945/RIVM-KN-2026-0091

Datum:

30 september 2026

¹ Otero SM, Emborg HD, Telkamp KS, Moustsen-Helms IR, Søborg B, Christiansen LE. Evaluation of the Automated and Early Detection of Seasonal Epidemic Onset and Burden Levels (AEDSEO) method for respiratory surveillance using data from 21 European countries. *Eurosurveill.* 2026;31(30):pii=2500896. <https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2026.31.30.2500896>

De drempelwaarde van niveau *hoog* naar *heel hoog* is volgens de AEDSEO-methode vastgesteld als het 97,5^e percentiel van de gewogen lognormale distributie die gefit is op de data en is niet afhankelijk van de gekozen onderste drempelwaarde. Vanuit deze twee drempelwaarden zijn vervolgens de drempelwaarden voor de overige intensiteitsniveaus berekend, door het tussenliggende bereik van waarden op een logaritmische schaal in drieën te verdelen. De recentere seizoenen worden hierbij zwaarder meegewogen.

Voor het respiratoire seizoen 2026/2027 zijn de drempelwaarden gebaseerd op de drie voorgaande seizoenen (2023/2024, 2024/2025, en 2025/2026, dit zijn de seizoenen na de coronapandemie). Volgend jaar worden de drempelwaarden gebaseerd op vier voorgaande seizoenen en vanaf het jaar daarop elk jaar op maximaal 5 voorgaande seizoenen, waarbij het meest recente seizoen het zwaarst meeweegt. De drempelwaarden zullen elk jaar voor elke indicator opnieuw vastgesteld worden.

Hieronder staan de vastgestelde drempelwaarden voor de syndroomindicatoren en de indicatoren voor influenzavirus, RS-virus en coronavirus SARS-CoV-2.

Tabel 1 Syndroom indicatoren

Bron, eenheid Indicator*	Drempelwaarden per intensiteitsniveau			
	heel laag → laag	laag → verhoogd	verhoogd → hoog	hoog → heel hoog
<i>Infectieradar</i>				
% met ARI-klachten	4	5,6	7,9	10,9
% met IAZ-klachten	1	1,4	2,0	2,7
<i>Nivel, Zorgregistraties Eerste Lijn, incidentie huisartsbezoek per 100.000 inwoners</i>				
ARI (Totaal)	110	162	237	348
ARI (0-4 jaar)	500	712	1014	1444
ARI (5-14 jaar)	100	163	267	436
ARI (15-44 jaar)	100	142	201	286
ARI (45-64 jaar)	100	150	223	334
ARI (15-64 jaar) [ECDC leeftijdsgroep]	100	146	212	308
ARI (65+ jaar)	110	162	239	353
Pneumonie (Totaal)	25	36	53	77
Pneumonie (65+ jaar)	50	70	99	140
Bronchiolitis (0-4 jaar)	35	59	98	164
<i>NICE</i>				
SARI IC-opnames (n)	50	74	109	161

* Details over de definitie van acute respiratoire infectie (ARI) en influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) bij deelnemers aan Infectieradar, van ARI bij patiënten in de Nivel huisartsenpraktijken en IC-opnames met Severe Acute Respiratory Infections (SARI) in de NICE registratie staan beschreven in het [achtergrond en methode document over de respiratoire surveillance van 2025/2026](#) (in het Engels)

Tabel 2 Influenzavirus indicatoren

Bron Indicator	Drempelwaarden per intensiteitsniveau			
	heel laag → laag	laag → verhoogd	verhoogd → hoog	hoog → heel hoog
<i>Infectieradar virologie</i>				
% pos. influenzavirus	2	4,8	11,0	23,4
<i>Nivel Peilstations virologie</i>				
% pos. influenzavirus	10	21	40	62
<i>Virologische Weekstaten</i>				
Influenzavirus-detecties (n)	40	149	557	2079
% pos. influenzavirus	2	5,4	13,7	30,8

Tabel 3 RS-virus indicatoren

Bron Indicator	Drempelwaarden per intensiteitsniveau			
	heel laag → laag	laag → verhoogd	verhoogd → hoog	hoog → heel hoog
<i>Infectieradar virologie</i>				
% pos. RS-virus	1	1,9	3,5	6,5
<i>Nivel Peilstations virologie</i>				
% pos. RS-virus	5	8,1	12,8	19,7
<i>Virologische Weekstaten</i>				
RS-virus-detecties (n)	20	57	162	459
% pos. RS-virus	1	2,5	6,1	14,2

Tabel 4 SARS-CoV-2 indicatoren

Bron Indicator	Drempelwaarden per intensiteitsniveau			
	heel laag → laag	laag → verhoogd	verhoogd → hoog	hoog → heel hoog
<i>Infectieradar</i>				
% zelfgerapporteerde positieve SARS-CoV-2 uitslagen	0,4	0,8	1,8	3,7
% pos. SARS-CoV-2	2	4,3	9,0	17,9
<i>Nivel Peilstations virologie</i>				
% pos. SARS-CoV-2	5	8,3	13,6	21,4
<i>Virologische Weekstaten</i>				
SARS-CoV-2 detecties (n)	100	267	713	1905
% pos. SARS-CoV-2	3	6,3	12,8	24,1